Version 002: Remember to check http://www.AtmaDharma.com or http://www.AtmaDharma.org for updates

આ તો પરમ સત્ય છે, બાપુ! પરમ સત્ય. ઓહો..! ત્રણલોકના નાથ કેવળજ્ઞાની પરમાત્માએ... આહાહા..! પ્રત્યક્ષ જોયું એવું વાણીએ આવ્યું. નહિતર વાણી ને આત્મા બે તદ્દન જુદા. આહાહા..! વાણીને આત્મા કરી શકે નહિ, કેવળીનો આત્મા પણ વાણીને કરી શકે નહિ. આહાહા..! છતાં એ વાણીમાં આ આવ્યું. આહાહા..! કે, અમારી જે આ વાણીની પર્યાય છે એ અમારી જ્ઞાનપર્યાય છે માટે આ વાણી પર્યાય છે એમ નથી. જો એમ હોય તો જેનું જે હોય તે તે જ હોય. જો એ આત્માનું હોય તો તે આત્મા જ હોય. એ વાણી તો જડ છે. આહાહા..! 'બ્રહ્મચારીજી'! આવી વાતું છે. આહાહા..! વીતરાગ માર્ગ છે, ભાઈ! વીતરાગ લુખ્ખો માર્ગ છે. એમાં રાગ અને મિથ્યાત્વનો રસ નથી. રાગ અને મિથ્યાત્વનો રસ વીતરાગ માર્ગમાં નથી. આહાહા..! અરાગી અને સમ્યગ્દર્શનનો રસ એ જૈનદર્શનમાં છે. આહાહા..! રાગ વિનાનો રસ અને મિથ્યાત્વ વિનાનો સમકિતનો રસ એ વીતરાગ માર્ગમાં છે, એ બીજે ક્યાંય છે નહિ. આહાહા..!

'જો ચેતયિતા પુદ્ગલાદિનો નથી તો ચેતયિતા કોનો છે? ચેતયિતાનો જ ચેતયિતા છે.' એ જાણનારનો જાણનાર છે. આહાહા..! જ્ઞાન સ્વરૂપી આત્મા એ આત્માનો છે. આહાહા..! પરને જાણવા કાળે પણ પોતે પોતાપણે રહીને પરને અડ્યા વિના પરને જાણવાના કાળમાં પોતાને પોતે જાણે છે, પરને જાણતો નથી. આહાહા..! પોતાની જ પર્યાયનો તે કાળે તે પ્રકારનો સ્વ-પરપ્રકાશક જાણવાની તાકાતથી તે પર્યાય જણાય છે. એ પર્યાય જણાય છે. જણાય છે એ ચીજ નહિ. આહાહા..! 'શાંતિભાઈ'! આ બધા ગડબડ ક્યાં સાંભળ્યા હતા તમે ન્યાં તમારા ઢુંઢિયામાં? વાત પણ નથી ક્યાંય, શ્વેતાંબરમાં એ વાત જ નથી. આ તો સનાતન સત્ય વીતરાગ ત્રણલોકનો નાથ... આહાહા..! એની વાણી સંતો કહી રહ્યા છે. આહાહા..! કેવળીના વિરહે સંતો કેવળીનો વિરહ ટાળી દે છે. આહાહા..!

ચેતયિતા–જાણનારો જણાય છે એનો ન હોય તો જાણનારો છે કોનો? કે, જાણનારો જે છે તે તે જ છે, પોતે જ છે. એ પરને લઈને પરને જાણે છે એમ પણ નથી. આહાહા..! પરને જાણે છે એમ પણ નથી, પરને જાણવા માટે પર્યાય પરમાં જાય છે એમ પણ નથી. આહાહા..! એ તો પોતાનો પર્યાયનો સ્વભાવ સ્વ-પરપ્રકાશક પોતાની પર્યાયથી જ વસ્તુ છે. એ પર્યાયથી જ એ વસ્તુ છે. જો એ પર્યાય નથી તો વસ્તુ જ નથી. કેમકે કાર્ય પર્યાયમાં થાય છે અને એ કાર્ય જ્યારે પરથી થાય અથવા પરને કરવા જાય તો પોતાનું કાંઈ રહેતું નથી. અને પરનું કાર્ય કરવા જાય તો એનું કાર્ય રહેતું નથી. આહાહા..! આવું છે.

સિદ્ધાંત તો આ મુક્યો બહુ. જેનું જે છે તે તે જ છે. આહાહા..! **'જેનું જે હોય તે તે જ હોય...'** આહાહા..! ગજબ સિદ્ધાંત છે. **'જેનું જે હોય તે તે જ હોય...'** તે જ હોય એ બીજું નહિ. પરને જાણવા કાળે જ્ઞાન જ્ઞાનનું છે માટે જ્ઞાન જ્ઞાનનું છે તે આત્માનું છે, એનું (પરનું) નહિ. આહાહા..! પરના કરવાપણે તો નહિ, આત્મા હાથ હલાવે ને પગ હલાવે

Please inform us of any errors on rajesh@AtmaDharma.com

Version 002: Remember to check http://www.AtmaDharma.com or http://www.AtmaDharma.org for updates

કે મોઢે બોલે કે, એ તો છે નહિ ત્રણકાળમાં, પણ એને જાણે છે એ ટાણે (સમયે) પણ પોતે પોતાના જાણવાના અસ્તિત્વમાં રહીને, પરમાં પ્રવેશ કર્યા વિના પર અને સ્વ વચ્ચે અત્યંત અભાવ રાખીને, અત્યંત અભાવ રાખીને પોતાની સ્વ-પરપ્રકાશક પર્યાય પોતાથી સ્વતંત્ર થાય છે માટે તે આત્મા છે. આહાહા..! ગજબ વાત છે. જૈનધર્મ સાંભળ્યો ન હોય એવા અજાણ્યા આવે એને તો એવું લાગે કે, આ શું? આ બકે છે શું? કઈ જાતનું? વાત સાચી, પ્રભુ! તને મળ્યું નથી, પ્રભુ! આહાહા..!

તું કોણ છો? કેમ છો? કઈ રીતે તું છો? આહાહા..! કોણ છો? કે, આત્મા. શું છે? કે હું તો જ્ઞાન. કઈ રીતે તું છો? કે, એ જાણવાની પર્યાય રીતે હું છું. આહાહા..! પરને જાણવા કારણે નહિ ને પરને કરવા કારણે નહિ. આહાહા..! થોડું પણ સત્ય હોવું જોઈએ. મોટી લાંબી લાંબી વાતું કરે ને આમ કરો ને તેમ કરો ને મોટા ગજરથ ચલાવો, રથ કરાવો, બ્રહ્મચર્ય લીધું હોય ત્યાં રથ કાઢો, રથ. બ્રહ્મચારીનો રથ. અરે.. ભગવાન!

અહીં તો ત્રણલોકનો નાથ ચેતયિતા પોતાની હદે દરેક સમયે પરને કરે તો નહિ પણ એ અનંતને જાણે અને એવું જે અનંત જ્ઞાન અહીં થાય તે જાણવાનું પરને લઈને નહિ. એ જાણવું પરમાં જાતું નથી, એ પોતામાં રહીને પોતાથી અનંત જાણે છે. એ જેનું જે છે તે તે જ છે. આહાહા..! જેનું જે છે તે તેનું છે એમ ન કહેતા જેનું જે છે તે તે જ છે. આહાહા..! ગજબ વાત છે. એની ગંભીરતા ઊંડી, બહુ ગંભીરતા, પ્રભુ! લોકો ભલે નાસ્તિક કહે, લોકો કહે એકાંત કહે. એકાંત કોઈનું કરી શકતો નથી તો પછી આ આખો દિ' કરે છે ને? વ્યવહાર ક્યાં જાય? સાંભળને હવે. વ્યવહાર વ્યવહારમાં જાય, વ્યવહાર ખોટામાં જાય, સાચામાં વ્યવહાર ન જાય. આહાહા..!

અહીંયાં બે સિદ્ધાંત કહ્યા. જેનું જે છે તે તે જ છે. અને તે બીજામાં સંક્રમતું નથી એનો દૃષ્ટાંત ૧૦૩ (ગાથા) નો આપ્યો. કારણ કે, પર્યાય પલટીને કાંઈ પરમાં જાતી નથી, તો જાતી નથી તો પોતાને છોડીને બીજા પર્યાય ભલે નજીક હોય તોપણ કરે શી રીતે? અડતું નથી ને. કેમકે એકબીજામાં અત્યંત અભાવ (છે). અને અડે તો ભાવ થઈ જાય છે, એનો ભાવ થઈ જાય છે. આહાહા..!

મુમુક્ષુ :- સંયોગ સંબંધ છે કે નથી?

ઉત્તર :- છે નહિ, **'सर्वोऽपि सम्बन्धः निषेधः'** ૨૦૦ કળશ **'सर्वोऽपि सम्बन्धः निषेधः'** જ્ઞેય-જ્ઞાયક સંબંધ પણ નહિ. હજી તો આગળ આવશે, એથી હજી આગળ આવશે. હજી એથી આગળ ઝીણું આવશે. આહાહા..!

'(આ) ચેતયિતાથી જુદો અન્ય કોઈ ચેતયિતા નથી, પરંતુ તેઓ બે સ્વ-સ્વામીરૂપ અંશો જ છે.' જાણનારો જણાય છે એવા બે અંશો છે. પર નહિ. જાણનારો જણાય છે એવા બે અંશો થયા. આહાહા..! પરને જાણતો નથી. જાણનારો જણાય છે એ પણ બે અંશ થયા.

Please inform us of any errors on rajesh@AtmaDharma.com

Version 002: Remember to check http://www.AtmaDharma.com or http://www.AtmaDharma.org for updates

છે? **'પરંતુ તેઓ બે સ્વ-સ્વામીરૂપ અંશો જ છે. અહીં સ્વ-સ્વામીરૂપ અંશોના વ્યવહારથી...'** આહાહા..! ગજબ કામ છે. **'વ્યવહારથી શું સાધ્ય છે?'** આહાહા..! પોતે પોતાને જાણે છે એવો ભેદ પાડીને સાધ્ય શું છે તારે? તારે સિદ્ધ શું કરવું છે? તારું ધ્યેય શું છે? આહાહા..! છે? શું કીધું? સ્વ-સ્વામી અંશ એટલે કે આને પોતાને જાણે છે. તેમ છે ને? ચેતયિતા, ચેતયિતાને જાણે છે એવા બે અંશો પાડ્યા, બે અંશમાં ભેદ પડ્યો. ભેદમાં સાધ્ય શું આવ્યું? ભેદમાં ફળ તને શું આવ્યું? ભેદમાં તને લાભ શો થયો? આહાહા..!

'શું સાધ્ય છે? કાંઈ સાધ્ય નથી.' કાંઈ સાધ્ય નથી. આહાહા..! પરની સાથે જાણવાનો સંબંધ પણ કાંઈ સાધ્ય નથી. પરને જાણું છું એમ તું નક્કી કરવા જાય તોપણ તને લાભ શું છે? તારું સાધ્ય તને આત્મા મેળવવો એ છે કે રાગ મેળવવો ને કષાય મેળવવો ઇ છે? તારું સાધ્ય તો આત્મા મેળવવો (છે). તો આત્મા પોતે પોતાને જાણે છે, એ સિદ્ધાંતમાં આવી જા. આહાહા..! સમજાણું કાંઈ? અજૈન જો આવું સાંભળે તો એવું લાગે, આ તે શું? આખો દિ' કરી શકીએ ને કહે, કરતા નથી. કર્તા તો નથી પણ જાણનાર નથી. કરી શકાય નહિ, પણ જાણી શકાય નહિ આ તો એ કહે છે. પરને જાણવું એ એની ખોટી વાત છે. હજી તેથી આઘું લઈ જશે, કે પોતે પોતાને જાણે એવા બે ભાગ પાડીને તારે કામ શું છે? આહાહા..! શું સાધ્ય છે?

'તો પછી જ્ઞાયક કોઈનો નથી, જ્ઞાયક જ્ઞાયક જ છે..' લ્યો! આહાહા..! એવી વાત છે. હજી આ તો બહારની તકરારમાં પડ્યા. દયાઓ પાળો ને વ્રત કરો ને ભક્તિ કરો ને ખરડા બનાવો, પૈસા ભેગા કરો ને એનાથી મોટા મોટા કામ કરો. ધૂળેય નથી સાંભળને. આહાહા..!

કહ્યું નહિ હમણાં? 'આફ્રિકા'. સાંઈઠ લાખ ભેગા કર્યા એ લોકોએ. છવ્વીસ દિ' રહ્યા. પંદર લાખ તો કર્યા હતા પહેલાં, છવ્વીસ દિ'માં પીસ્તાલીસ લાખ કર્યા. સાંઈઠ લાખ રૂપિયા કર્યા અને મોટું બાવીસ લાખનું મંદિર બનાવવાના. એથી પણ પૈસા વધી ગયા બહુ. કીધું, ઇ ગમે તે થાવ પણ એમાં રાગની મંદતા હોય તો પુણ્ય છે, ધર્મ-બર્મ નથી. આહાહા..! પ્રેમથી બધા સાંભળતા, નહીં તો ઇ તો અનાર્ય દેશ 'આફ્રિકા'. ત્યાં આપણા મહાજન ગયા છે અને મહાજનની છ હજાર વસ્તી છે. એ બધા બિચારા આવે. બધા ન આવે, દિગંબર છે, દિગંબર છે, દિગંબર છે. મારી નાખ્યા આ વાડા બાંધી બાંધીને. આ દિગંબર ને આ શ્વેતાંબર ને આ સ્થાનકવાસી ને... અનાદિ સનાતન માર્ગ આ છે. એમાંથી જેટલા પંથ નીકળ્યા એ પંથ જૈન નથી. આહાહા..!

વીતરાગ ત્રણલોકના નાથના શ્રીમુખે નીકળેલી વાત આ, આ છે. પરની દયા પાળી શકવાની તો વાત પણ ક્યાંય રહી ગઈ પણ પરની દયા એને કારણે પળે છે, એનું જીવતર આયુષ્યને લઈને છે, ઇ જાણે છે ઇ પણ ક્યાંય રહી ગયું. આહાહા..! એને કારણે જીવે

Please inform us of any errors on rajesh@AtmaDharma.com

Version 002: Remember to check http://www.AtmaDharma.com or http://www.AtmaDharma.org for updates

છે એવું જાણવું એ પણ વ્યવહાર જાણવું છે. એમાં તને સાધ્ય શું છે? આહાહા..!

'(આ રીતે અહીં એમ બતાવ્યું કે : 'આત્મા પરદ્રવ્યને જાણે છે'-એ વ્યવહારકથન છે;...' કથનમાત્ર છે, સાચું છે નહિ. આહાહા..! **'આત્મા પોતાને જાણે છે એમ કહેવામાં પણ સ્વ-સ્વામીઅંશરૂપ વ્યવહાર છે;...'** આહાહા..! સ્વ-સ્વામી અંશ, અંશ થઈ ગયા. પોતે પોતાને જાણે સ્વ ને સ્વામી થઈ ગયા, બે ભાગ પડી ગયા. આહાહા..! આટલી હદે જાવું હવે. 'ગુણવંતભાઈ'! ક્યાં 'કલકત્તા'માં ધંધા કરવા ને... આહાહા..! પરની દયા પાળી શકવાની વાત તો ત્રણકાળમાં જૈનધર્મમાં છે નહિ. કેમકે એ પોતે દ્રવ્ય છે તે એનું આયુષ્ય હોય ત્યાં સુધી ત્યાં રહેશે. આયુષ્યને લઈને રહેશે એમ કહેવું એ વ્યવહાર છે. એના આત્માની યોગ્યતા તેટલો કાળ રહેવાની છે તેટલો કાળ ત્યાં રહેશે. આહાહા..! એનું આ આયુષ્ય અથવા એની પૂરી સ્થિતિ થઈને નીકળી જશે. કોઈ એને મારી શકે કે જીવાડી શકે (એમ છે નહિ). આહાહા..! તદ્દન અન્યમતિ આવ્યા હોય તો એમ જ ગાંડા કહે. પ્રત્યક્ષ જ કરીએ છીએ આખો દિ' અને કહે છે, કરતાં નથી. હવે આ જાણવાનું છે એ પણ જાણતા નથી, કહે છે. જાણતા નથી આને? આહાહા..!

અહીં તો એ કીધું, કે **'આત્મા પોતાને જાણે છે'-એમ કહેવામાં પણ સ્વ-સ્વામીઅંશરૂપ વ્યવહાર છે;...'** આહાહા..! એ પણ નિષેધ છે, વ્યવહાર નિષેધ છે. **'જ્ઞાયક જ્ઞાયક જ છે'** પરને જાણે છે એ નહિ. **'જ્ઞાયક જ્ઞાયક જ છે...'** પોતે પોતાને જાણે છે તે જાણનારો જાણનાર છે, તે જાણનારો જાણનાર છે. આહાહા..! બધો ફેરફાર કરીને અહીં સુધી લાવવું. જિંદગી વાડામાં ગાળી હોય ને વાડાના પોષણ બધા કર્યાં હોય હવે એને અહીં લાવવું. આહાહા..! બધો આગ્રહ છોડી દેવો. આહાહા..! **'જ્ઞાયક જ્ઞાયક જ છે.'** એ જાણનારો તો જાણનાર જ છે. એ જાણનારો પરને જાણનારો નહિ. પરની હિંસા કરનારો નહિ, પરની દયા પાળનારો નહિ પણ પરને જાણનારો પણ નહિ. આહાહા..! એ તો સ્વને જાણવું એમ કહેવું વ્યવહાર છે. **'જ્ઞાયક જ્ઞાયક જ છે...'** વિશેષ કહેશે... (શ્રોતા :– પ્રમાણ વચન ગુરુદેવ!)

પ્રવચન નં. ૪૧૦ ગાથા–૩૫૬ થી ૩૬૫ શનિવાર, જ્યેષ્ઠ સુદ ૨, તા. ૧૪-૦૬-૧૯૮૦

'સમયસાર' વચ્ચે કૌસમાં લીટી ચાલી ગઈ છે ને? એ ફરીને લઈએ. કૌસમાં છે ને? **'(આ રીતે અહીં એમ બતાવ્યું કે : 'આત્મા પરદ્રવ્યને જાણે છે...)'** આહાહા..! આત્મા પરદ્રવ્યનું કંઈ કરી શકતો નથી. દુકાને થડે બેસે તો કાંઈ વેપારના ધંધાની ક્રિયા કરી શકે, એમ નથી. પરદ્રવ્યને સ્વદ્રવ્ય અડતું નથી. અડતું નથી એટલે બે વચ્ચે તો અત્યંત અભાવ છે. એટલે એક આત્મા ધંધાની કે કંઈક પરદ્રવ્યની ક્રિયા પૈસો લેવો-દેવો, ખાવું-પીવું એ કોઈ ક્રિયા આત્મા કરી શકતો નથી. આહાહા..! આ આકરું લાગે.

Please inform us of any errors on rajesh@AtmaDharma.com